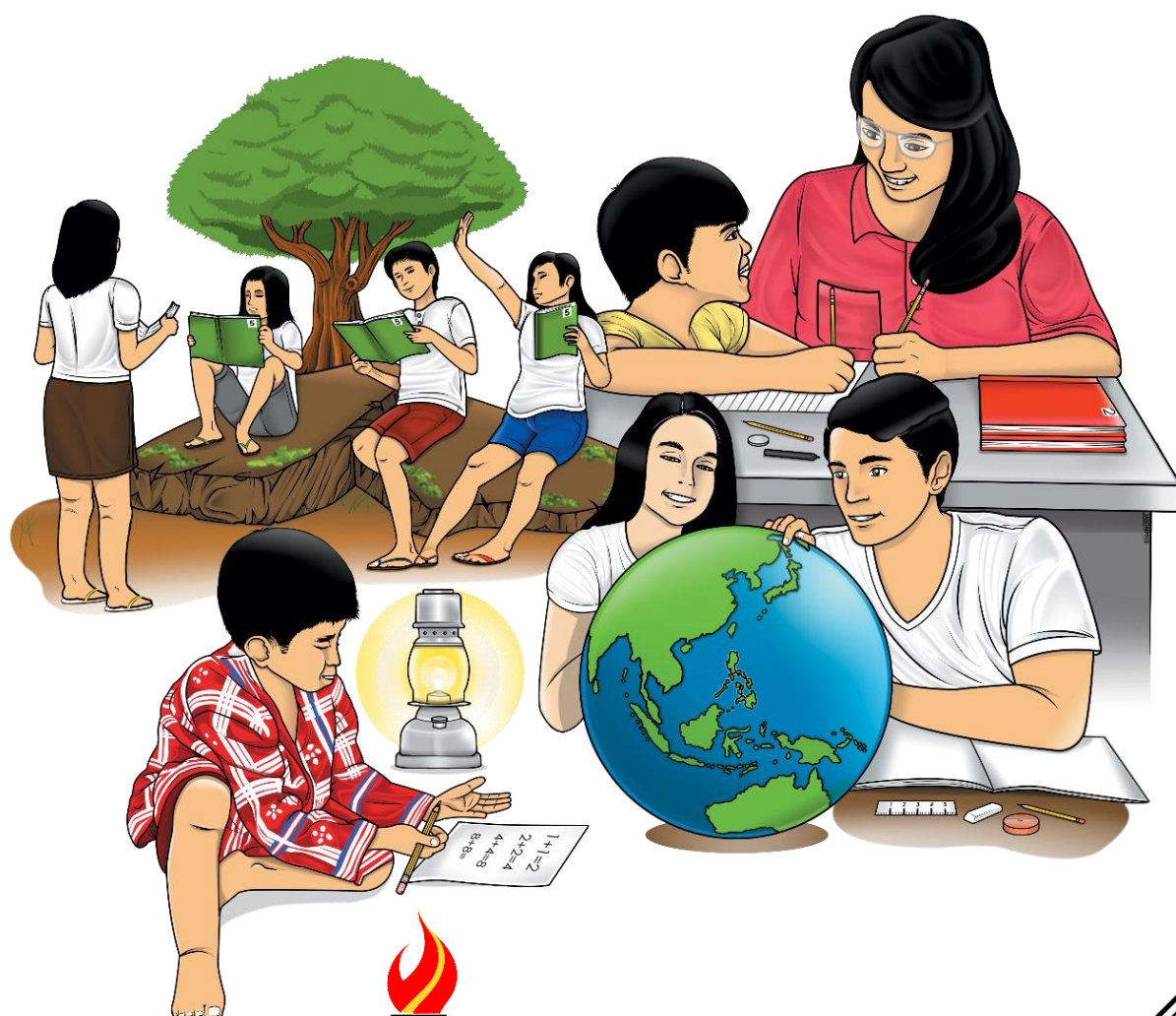

Araling Panlipunan

Unang Markahan – Modyul 6: Kontribusyon ng mga Sinaunang Kabihasnan sa Daigdig

Araling Panlipunan – Ikawalong Baitang
Alternative Delivery Module – Self – Learning Modules
Unang Markahan – Modyul 6: Kontribusyon ng mga Sinaunang
Kabihasnan sa Daigdig

Unang Edisyon, 2020

Isinasaad sa **Batas Republika 8293, Seksiyon 176** na: Hindi maaaring magkaroon ng karapatang-sipi sa anomang akda ang Pamahalaan ng Pilipinas. Gayunpaman, kailangan muna ang pahintulot ng ahensiya o tanggapan ng pamahalaan na naghanda ng akda kung ito ay pagkakakitaan. Kabilang sa mga maaaring gawin ng nasabing ahensiya o tanggapan ay ang pagtakda ng kaukulang bayad.

Ang mga akda (kuwento, seleksiyon, tula, awit, larawan, ngalan ng produkto o *brand name*, tatak o *trademark*, palabas sa telebisyon, pelikula, atbp.) na ginamit sa modyul na ito ay nagtataglay ng karapatang-ari ng mga iyon. Pinagsumikapang matunton ang mga ito upang makuha ang pahintulot sa paggamit ng materyales. Hindi inaangkin ng mga tagapaglathala at mga may-akda ang karapatang-aring iyon. Ang anumang gamit maliban sa modyul na ito ay kinakailangan ng pahintulot mula sa mga orihinal na may-akda ng mga ito.

Walang anumang parte ng materyales na ito ang maaaring kopyahin o ilimbag sa anumang paraan nang walang pahintulot sa Kagawaran.

Inilathala ng Kagawaran ng Edukasyon

Kalihim: Leonor Magtolis Briones
Pangalawang Kalihim: Diosdado M. San Antonio

Mga Bumuo sa Pagsusulat ng Modyul

Mga Manunulat:	Jerisse J. Parajes, Sheila M. Penza
Mga Editor:	Filipina F. Meehleib, Lileth F. Oliverio, Alfe S. Lito, Lilifreda P. Almazan, Benny T. Abala, Analiza G. Doloricon, John M. Anino, Lalaine S. Gomera, Dan Ralph M. Subla, Fernando Dones, Jr., Carlos Catalan, Jr.
Mga Tagasuri:	Marino L. Pamogas, Andrea D. Orillaneda, Joel P. Plaza, Leowenmar A. Corvera, Marites Alzate, Honorato Mendoza, Edwin G. Capon, Edwin C. Salazar, Fatima D. Notarte, Marina B. Sanguenza, Junel D. Lapinid
Tagaguhit:	Neil W. Maca, Lady Faith D. Reroma, Vlademer P. Baldomero, Rizalino B. Wong
Tagalapat:	Paul Andrew A. Tremedal
Mga Nangasiwa:	Francis Cesar B. Bringas, Isidro M. Biol, Jr., Maripaz F. Magno Josephine Chonie M. Obseñares, Karen L. Galanida, Florence E. Almaden, Carlo P. Tantoy, Venus M. Alboruto, Noemi D. Lim, Laarni C. Micayas

Inilimbag sa Pilipinas ng _____

Kagawaran ng Edukasyon – Caraga Region

Office Address: Teacher Development Center,
J.P. Rosales Avenue, Butuan City, Philippines 8600

Telefax: (085) 342-8207; (085) 342-5969

E-mail Address: caraga@deped.gov.ph

Araling Panlipunan

**Unang Markahan – Modyul 6:
Kontribusyon ng mga Sinaunang
Kabihasnan sa Daigdig**

Paunang Salita

Ang Self-Learning Module o SLM na ito ay maingat na inihanda para sa ating mag-aaral sa kanilang pag-aaral sa tahanan. Binubuo ito ng iba't ibang bahagi na gagabay sa kanila upang maunawaan ang bawat aralin at malinang ang mga kasanayang itinakda ng kurikulum.

Ang modyul na ito ay may inilaang Gabay sa Guro/Tagapagdaloy na naglalaman ng mga paalala pantulong o estratehiyang magagamit ng mga magulang o kung sinumang gagabay at tutulong sa pag-aaral ng mga mag-aaral sa kani-kanilang tahanan.

Ito ay may kalakip na paunang pagsusulit upang masukat ang nalalaman ng mga mag-aaral na may kinalaman sa inihandang aralin. Ito ang magsasabi kung kailangan niya ng ibayong tulong mula sa tagapagdaloy o sa guro. Mayroon ding pagsusulit sa bawat pagtatapos ng aralin upang masukat naman ang natutuhan. May susi ng pagwawasto upang makita kung tama o mali ang mga sagot sa bawat gawain at pagsusulit. Inaasahan namin na magiging matapat ang bawat isa sa paggamit nito.

Pinapaalalahanan din ang mga mag-aaral na ingatan ang SLM na ito upang magamit pa ng ibang mangangailangan. Huwag susulatan o mamarkahan ang mga anumang bahagi ng modyul. Gumamit lamang ng hiwalay na papel sa pagsasagot sa mga pagsasanay.

Hinihikayat ang mga mag-aaral na makipag-ugnayan agad sa kanilang guro kung sila ay makararanas ng suliranin sa pag-unawa sa mga aralin at paggamit ng SLM na ito.

Sa pamamagitan ng modyul na ito at sa tulong ng ating mga tagapagdaloy, umaasa kami na matututo ang ating mag-aaral kahit wala sila sa paaralan.

Alamin

Ang modyul na ito ay sadyang inihanda upang matulungan ka na maunawaan ang mga mahahalagang datos tungkol sa kontribusyon ng sinaunang kabihasnan sa daigdig. Ang kaalaman mo sa mga sinaunang kabihasnan ay mabisang hakbang upang iyong makilala at mapahalagahan ang mga naging ambag ng mga sinaunang kabihasnang ito.

Ang mga paksa na nakapaloob sa modyul na ito ay sistematikong inayos upang mas madaling maunawaan ang daloy ng iyong pag-aaral.

May mga angkop na gawaing inihanda para sa iyo upang maging makabuluhan ang iyong pag-aaral. Kailangan mong gawin o sagutan ang lahat ng mga gawain sa modyul. Gumamit ng hiwalay na papel sa pagsagot.

Ang modyul na ito ay nakapokus sa pagtatalakay tungkol sa **Kontribusyon ng mga Sinaunang Kabihasnan sa Daigdig** na nahahati sa sumusunod na paksa:

- **Paksa 1-** Ang Kabihasnang Mesopotamia
- **Paksa 2-** Ang Kabihasnang Indus
- **Paksa 3-** Ang Kabihasnang Tsino
- **Paksa 4-** Ang Kabihasnang Egypt

Pamantayang Pangnilalaman

Ang mga mag-aaral ay naipamamalas ang pag-unawa sa interaksyon ng tao sa kaniyang kapaligiran na nagbigay-daan sa pag-usbong ng mga sinaunang kabihasnan na nagkaloob ng mga pamanang humubog sa pamumuhay ng kasalukuyang henerasyon.

Pamantayan sa Pagganap

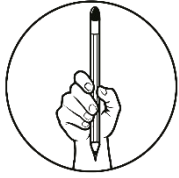
Ang mga mag-aaral ay nakabubuo ng panukalang proyektong nagsusulong sa pangangalaga at preserbasyon ng mga pamana ng mga sinaunang kabihasnan sa daigdig para sa kasalukuyan at sa susunod na henerasyon.

Pinakamahalagang Kasanayang Pampagkatuto:

- Napahahalagahan ang mga kontribusyon ng mga sinaunang kabihasnan sa daigdig. **(AP8HSK-Ij-10)**

Pagkatapos mong mapag-aralan ang modyul, inaasahang iyong:

- naiisa-isa ang kontribusyon ng sinaunang kabihasnang Mesopotamia, Indus, Tsino, at Egypt;
- nasusuri ang mahahalagang ambag ng mga sinaunang kabihasnan sa iba't ibang larangan;
- natutukoy ang kahalagahan ng kontribusyon ng sinaunang kabihasnan sa kasalukuyang panahon; at
- nagagawa ang tsart at nakapagsulat ng kuwento sa pagpapahalaga ng kontribusyon sa sinaunang kabihasnan.

Subukin

Panuto: Basahin at unawaing mabuti ang tanong sa bawat bilang at piliin ang letra ng tamang sagot.
Isulat ang inyong mga sagot sa sagutang papel.

1. Anong mahalagang istruktura ang nagawa ng kabihasnang Mesopotamia kung saan dito idinadaos ang pagsamba sa kanilang diyos?
A. Templo ni Babel
B. Templo ni Hammurabi
C. Templong Ziggurat
D. Templo ng mga Paraon
2. Ano ang tawag sa kalipunan ng mga batas na naging batayan sa pang-araw-araw na pamumuhay ng mga sinaunang tao sa Mesopotamia?
A. Kodigo ni Moses
B. Kodigo ni Hammurabi
C. Kodigo ni Kalantiyaw
D. Kodigo ng mga Paraon
3. Ano ang gamit ng cuneiform na unang naimbento ng mga sinaunang tao sa Mesopotamia?
A. Umunlad ang sistema ng kanilang kalakalan sa mga karatig pook.
B. Natutunan rito ang paggawa ng kauna-unahang mapa sa buong daigdig.
C. Ito ang nagsilbing paraan ng mga sinaunang tao sa kanilang pagsusulat.
D. Natutunan ng mga sinaunang tao sa Mesopotamia ang pagsunod sa batas.
4. Ano ang pinatunayan ng pagtatayo ng mga natuklasang kalsada, *sewerage system* at iba pang uri ng istruktura sa matandang lungsod ng Mohenjo-Daro at Harappa?
A. Sumailalim ang lungsod sa tinatawag na urban city planning.
B. Sumailalim ang lungsod sa maayos na sistema ng agrikultura.
C. Sumailalim ang lungsod sa isang payak na pamumuhay lamang.
D. Sumailalim ang lungsod na itinayo sa isang may kapangyarihang nilalang.
5. Ang tanyag na Taj Mahal ay naging pamana ng alin sa mga nabanggit na kabihasnan?
A. Egypt
B. Indus
C. Mesopotamia
D. Tsino
6. Alin sa sumusunod na istruktura ang naitayo sa panahon ng dinastiyang Qin o Ch'in?
A. Ziggurat
B. Great Wall
C. Piramide
D. Templo
7. Ano ang tawag sa sistema ng pagsulat ng mga Egyptians na gumagamit ng pagsasagisag sa isang larawan na inuukit sa mga luwad at mga moog?
A. Alpabeto
B. Calligraphy
C. Cuneiform
D. Hieroglyphics

8. Anong bansa unang natutunan ang paraan ng pag-iembalsamo na tinatawag na *mummification*?
 - A. China
 - B. Egypt
 - C. India
 - D. Mesopotamia
9. Sa kasalukuyang panahon, paano natin pinapahalagahan ang mga pamana ng mga sinaunang kabihasnan?
 - A. Sa pamamagitan ng pagsasaulo sa kanilang mga nagawa.
 - B. Sa pamamagitan ng paggawa ng mga kahanga-hangang bagay.
 - C. Sa pamamagitan ng paghahalintulad sa kanilang ambag sa kasalukuyan.
 - D. Sa pamamagitan ng paghanga at pagpapanatili sa kanilang mga pamana.
10. Paano nakatulong ang kalakalan sa pamumuhay ng mga tao sa sinaunang panahon?
 - A. Nakasalalay dito ang pag-unlad ng agrikultura.
 - B. Dito lamang nakadepende ang yaman ng bansa.
 - C. Natutugunan nito ang iba pang pangangailangan ng tao.
 - D. Nagkakaloob ito ng kaayusan at katahimikan ng lipunan.
11. Saang mga pook sumibol ang kabihasnang Indus?
 - A. Mohenjo-Daro at India
 - B. Mohenjo-Daro at Harappa
 - C. India at Harappa
 - D. Indiana at Harappa
12. Ano ang katawagan ng *geomancy* sa Tsina?
 - A. Feng Shui
 - B. Yang
 - C. Yin
 - D. Yuan
13. Bakit mahalaga ang Kodigo ni Hammurabi?
 - A. Dapat sundin ang namumuno sa lipunan.
 - B. Dapat sundin ang relihiyon at paniniwala.
 - C. Dahil mahalaga ang makapag-aral at matuto.
 - D. Sapagkat naging gabay ito sa aspekto ng buhay ng tao.
14. Ano ang kahalagahan ng panitikang Ramayana?
 - A. Pinag-uusapan ang buhay ni Prinsipe Rama.
 - B. Ipinadama ang pagmamahal ni Prinsipe Rama sa Prinsesa.
 - C. Nagpahiwatig ng katapangan si Prinsipe Rama laban kay Ravana.
 - D. Ipinamalas ang kapangyarihang taglay ni Ravana kay Prinsipe Rama.
15. Bakit itinayo ang *Great Wall of China*?
 - A. Depensa sa bagyo
 - B. Pananggalang sa baha
 - C. Depensa sa mga kalaban
 - D. Harang sa anumang kalamidad

Aralin**1****Kontribusyon ng mga
Sinaunang Kabihasnan
sa Daigdig*****Balikan*****Gawain 1: Bakasin Mo**

Panuto: Punan ng mga kinakailangang datos sa talahanayan at isulat sa sagutang papel.

Mga Sinaunang Kabihasnan	Lambak - ilog	Bansa kung saan ito matatagpunan
Mesopotamia		
	Nile	
		Tsina
	Mohenjo-Daro	

Tuklasin

Gawain 2: Ambag Mo

Panuto: Basahin ang mga katanungan sa tsart.
Isulat ang mga sagot sa sagutang papel.

1. Ano ang ambag ng Mesopotamia sa larangan ng pagsulat at inhenyeriya?

2. Ano ang ambag ng Indus sa larangan ng panitikan?

3. Ano ang ambag ng Tsino sa larangan ng astronomiya?

4. Ano ang kontribusyon ng Egypt sa larangan ng inhenyeriya?

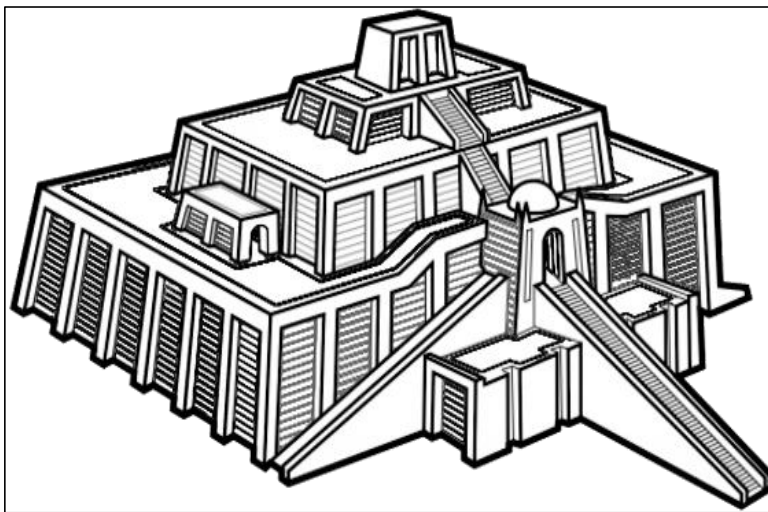

Suriin

Ang mga sinaunang kabihasnan sa daigdig ay nag-iwan ng pamana sa sangkatauhan. Sa tingin mo ba ang mga pamana ng sinaunang kabihasnan ay nakatulong sa kasalukuyan? Alin kaya ang tumatak sa buhay ng tao?

Kontribusyon ng Sinaunang Kabihasnan sa Daigdig

Ziggurat

Larawang-guhit ni Rizalino B. Wong

Ang Ziggurat ay isang istruktura na naging sentro ng pamayanan sa Mesopotamia. Dito ginaganap ang pagpaparangal at pagsamba sa diyos o patron ng mga sinaunang tao.

Code of Hammurabi

Ang Code of Hammurabi ay naglalaman ng 282 na mga batas na pumapaksa sa pang araw-araw na pamumuhay ng mga sinaunang tao o sinaunang Babylonia.

Larawang-guhit ni Vlademer P. Baldomero

Cuneiform

Ang Cuneiform ay isang sistema ng pagsulat na nilinang ng mga Sumerians na unang nakatira sa Mesopotamia.

Larawang-guhit ni Vlademer P. Baldomero

Epic of Gilgamesh

Larawang-guhit ni Lady Faith D. Reroma

Ang Epic of Gilgamesh ay itinuturing na kauna-unahang akdang pampanitikan sa larangan ng literatura sa buong daigdig. Ito ay kuwento ni Haring Gilgamesh ng lungsod-estado ng Uruk sa Sumeria noong ikatlong siglo BCE na kahalintulad sa kuwento ng *The Great Flood* ng Bibliya.

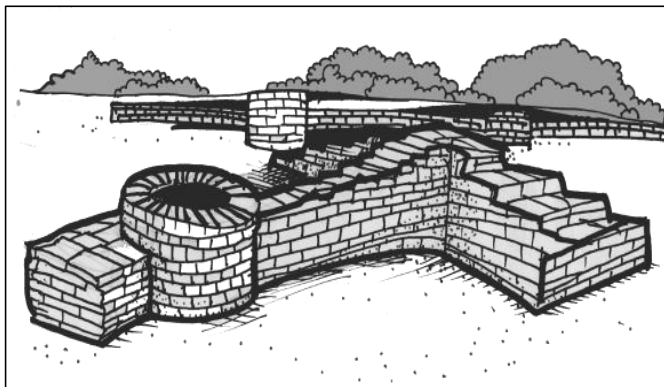
Iba pang kontribusyon

Ang ibang kontribusyon na nakatulong sa mga Sumerian ay ang *water clock*, paggawa ng unang mapa, *sexagesimal system* o pagbilang na nakabatay sa 60 at astronomiya.

Kabihasnang Indus

Sewerage System

Ang sewerage system ay unang naimbento ng mga *Dravidian* na nakatira sa Mohenjo-Daro na nagtaguyod ng Kabihasnang Indus. Ipinapakita nito ang kakayahan ng mga sinaunang tao sa larangan ng *urban city planning* kung saan nakaayos na parang nagsasalubong na guhit o *grid pattern* ang mga kalsada dito.

Larawang-guhit ni Neil W. Maca

Arthasastra

Larawang-guhit ni Neil W. Maca

Ang Arthasastra ay kauna-unahang akda o *treatise* tungkol sa pamahalaan at ekonomiya. Isinulat ito ni Kautilya, noong ikatlong siglo B.C.E. na siyang tagapayo sa tagapagtatag ng imperyong Maurya na si Chandragupta Maurya.

Ayurveda

Ang Ayurveda o “Agham ay binibigyang diin ang mahalagang kaisipang pangmedisina sa India. Ito ang nagpanatili ng kalusugan at kaligtasan ng mga tao.

Larawang-guhit ni Neil W. Maca

Ramayana at Mahabharata

Larawang-guhit ni Neil W. Maca

Ang *Ramayana* at *Mahabharata* ay epikong pamana sa larangan ng panitikan sa India. Ang salaysay ng *Mahabharata* ay umiikot sa dalawang magkakamag-anak na pamilyang Pandava na kumakatawan sa kasamaan at kaguluhan. Samantala ang *Ramayana* ay umiikot sa buhay pag-ibig nina Prinsipe Rama at Prinsesa Sita.

Iba Pang Kontribusyon

Ilan pa sa mga kontribusyon na tumatak:

- *Decimal System*
- Halaga ng *pi* (3.1416)
- Pamantayan ng bigat at sukat
- Paggamot at pagbubunot ng ngipin
- Pinagmulan ng mga relihiyon (Buddhism, Jainism, Hinduism at Sikhism)
- Taj Mahal

Kabihasnang Tsino

Great Wall of China

Ang Great Wall of China ay naitayo sa panahon ni Shih Huang Ti ng dinastiyang Qin o Ch'in bilang proteksyon sa pag-atake ng mga kalaban.

Larawang-guhit ni Neil W. Maca

I Ching at Bing Fa

Larawang-guhit ni Neil W. Maca

Ang *I Ching at Bing Fa* ay isinulat ni Sun Zi o Sun Tzu noong 510 B.C.E.

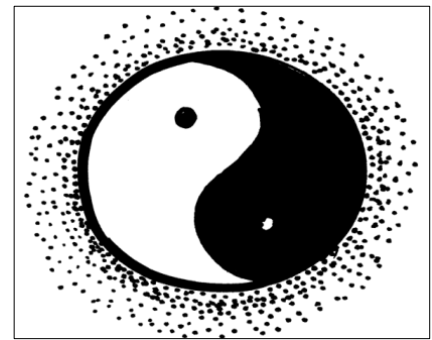
Inilalahad sa *I Ching* ang perspektiba at pamamaraan ng prediksyon sa buhay ng tao ukol sa iba't ibang bagay at sitwasyon. Samantala, ang *Bing Fa* ay itinuturing na kauna-unahan at pinakatanyag na aklat ukol sa estratehiyang militar. Ang dalawang aklat na ito ay ilan sa mga mahalagang ambag ng Tsina sa aspekto ng panitikan at literatura.

Feng Shui

Nagmula sa China ang *Feng Shui* o *geomancy*. Nakapaloob dito ang paniniwala ukol sa tamang pagbalanse ng yin at yang upang makapagdulot ng magandang hinaharap sa buhay.

Yin – malambot at kalmado sumisimbolo sa kababaihan.

Yang – matigas at masigla sumisimbolo sa kalalakihan.

Larawang-guhit ni Neil W. Maca

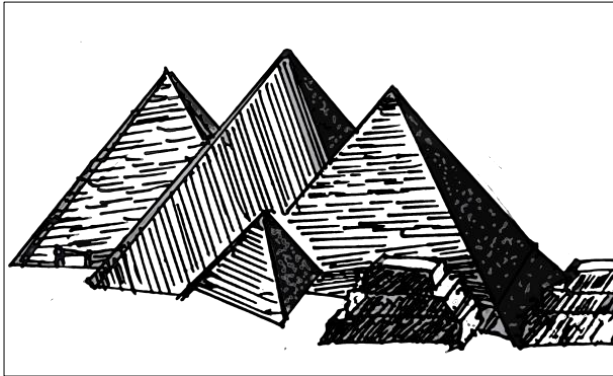
Iba pang kontribusyon

Ang iba pang tumatak na mga kontribusyon ng Tsina sa daigdig:

- *Abacus*
- *Chopsticks*
- *Magnetic compass*
- *Seismograph*
- *Star map*
- *Sundial*
- *Water clock*
- *Wheelbarrow*
- Kalendaryo
- Paggamit ng *silk* o seda
- Pamaypay at Payong

Kabihasnang Egypt

Piramide

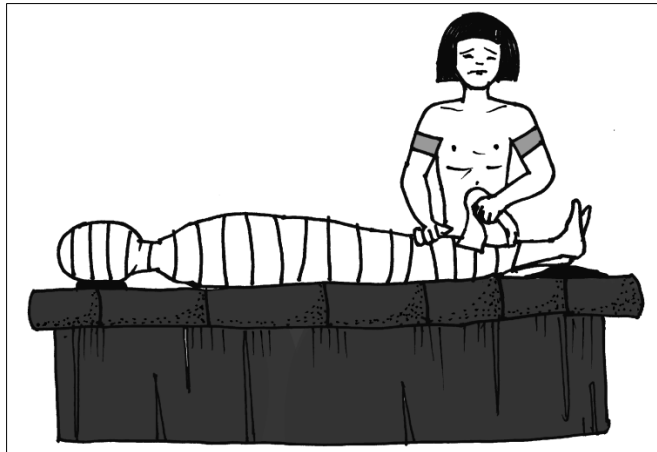
Larawang-guhit ni Rizalino B. Wong

Ang *pyramid* o piramide ay libingan ng mga Pharaoh na hitik sa mga symbolismong relihiyoso at kapangyarihan ng mga namumuno. Makikita sa piramide ang lahat ng kayamanan, karangyaan, paghahanda sa kabilang buhay, paniniwala sa buhay matapos ang kamatayan.

Mummification

Ang *Mummification* ay unang isinagawa ng mga *Egyptian* kung saan ang katawan ng isang yumao ay isinasailalim sa isang preserbasyon na gumagamit ng kemikal upang patuyuin ang bangkay bago tuluyang ilibing.

Pagkatapos pinipintahan, binabalutan ng telang *linen*, pinapalamutian ng alahas ang isang *mummy* o embalsamadong bangkay.

Larawang-guhit ni Neil W. Maca

Hieroglyphics

Larawang-guhit ni Vlademer P. Baldomero

Ang *Hieroglyphics* ay isang sistema ng pagsusulat ng mga *Egyptian* na naging mahalaga sa pagtatala at kalakalan. Ang mga rolyo ng pergamin o *paper scroll* ay mula sa malatambong halaman na tinatawag na papyrus. Nakaguhit ang isang larawan na sumasagisag ng isang kaisipan, nakasulat sa mga papel, nakaukit sa mga pampublikong gusali at nakapinta sa luwad o kahoy.

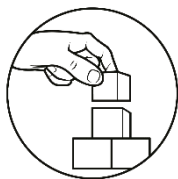
Iba Pang Kontribusyon

Ang iba pang tumatak na mga kontribusyon:

- *Geometry*
- Kalendaryo na may 365 na araw
- Medisina sa pagsasaayos ng nabaling buto
- Pagdiriwang na sagrado

Pamprosesong mga Tanong:

1. Ano ang kahalagahan ng mga sinaunang kontribusyon sa pamumuhay ng mga taong naninirahan sa kani-kanilang kabihasnan?
2. Ano-ano ang kontribusyon ng mga sinaunang kabihasnan sa daigdig na kanilang ipinamana sa kasalukuyang panahon?
3. Bakit maituturing na dakilang pamana ang mga kontribusyon ng mga sinaunang kabihasnan?

Pagyamanin

Gawain 3: I-Tsart Mo Kaya?

Panuto: Sagutan ang mga hinihingi na impormasyon sa talahanayan batay sa mga kontribusyon ng apat na Sinaunang Kabihasnan. Isulat ito sa sagutang papel.

Sinaunang Kabihasnan	Larangan		
	Inhenyeriya	Matematika	Panitikan
Mesopotamia			
Indus			
Tsino			
Egypt			

Gawain 4: Maglista ka!

Panuto: Batay sa talaan ng mga iba pang kontribusyon ng sinaunang kabihasan, magbigay ng limang (5) bagay na ginagamit ng tao sa kasalukuyang panahon. Isulat sa sagutang papel.

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____
5. _____

Isaisip

Gawain 5: Kuwento-Kuwenta!

Panuto: Pumili ng isang kabihasan. Kailangan nakapokus ang iyong atensiyon sa iba pang kontribusyon ng sinaunang kabihasan. Gamit ang mga paunang salita gumawa ng isang kuwento sa kahalagahan ng mga bagay nito na naging pamana sa daigdig. Gawin ito sa sagutang papel.

Isang araw _____

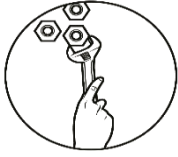
Nang biglang _____

Mabuti na lang _____

Dahil d'yan _____

Mula noon _____

at diyan nagtatapos ang ating kuwento.

Isagawa

Gawain 6: Pamana Ko

Panuto: Itala sa ibaba ang mga pamanang natanggap ng inyong pamilya mula sa inyong mga ninuno o mula sa mga sinaunang henerasyon. Halimbawa mga bagay, kaugalian, tradisyon, alahas, lupa, bahay o kahit anuman ang inyong maisip. Isulat ang hinihingi sa sagutang papel.

Mga natanggap ng aming pamilya mula sa aming lolo't lola	Mga puwedeng ipamana sa akin ng aking mga magulang	Mga posibleng ipapamana ko sa mga magiging anak ko

Tayahin

Panuto: Basahin at unawaing mabuti ang tanong sa bawat bilang at piliin ang letra ng tamang sagot.
Isulat ang inyong mga sagot sa sagutang papel.

- Saang mga pook sumibol ang kabihasnang Indus?
 - Mohenjo-Daro at India
 - Mohenjo-Daro at Harappa
 - India at Harappa
 - Indiana at Harappa
- Ano ang katawagan ng *geomancy* sa Tsina?
 - Feng Shui
 - Yang
 - Yin
 - Yuan
- Bakit mahalaga ang Kodigo ni Hammurabi?
 - Dapat sundin ang namumuno sa lipunan.
 - Dapat sundin ang relihiyon at paniniwala.
 - Dahil mahalaga ang makapag-aral at matuto.
 - Sapagkat naging gabay ito sa aspekto ng buhay ng tao.

4. Ano ang kahalagahan ng panitikang Ramayana?
 - A. Pinag-uusapan ang buhay ni Prinsipe Rama.
 - B. Ipinadama ang pagmamahal ni Prinsipe Rama sa Prinsesa.
 - C. Nagpahiwatig ng katapangan si Prinsipe Rama laban kay Ravana.
 - D. Ipinamalas ang kapangyarihang taglay ni Ravana kay Prinsipe Rama.
5. Bakit itinayo ang Great Wall of China?
 - A. Depensa sa bagyo
 - B. Pananggalang sa baha
 - C. Depensa sa mga kalaban
 - D. Harang sa anumang kalamidad
6. Anong mahalagang istruktura ang nagawa ng kabihasnang Mesopotamia kung saan dito idinadaos ang pagsamba sa kanilang diyos?
 - A. Templo ni Babel
 - C. Templong Ziggurat
 - B. Templo ni Hammurabi
 - D. Templo ng mega Paraon
7. Ano ang tawag sa kalipunan ng mga batas na naging batayan sa pang-araw-araw na pamumuhay ng mga sinaunang tao sa Mesopotamia?
 - A. Kodigo ni Moses
 - C. Kodigo ni Kalantiyaw
 - B. Kodigo ni Hammurabi
 - D. Kodigo ng mga Paraon
8. Ano ang gamit ng cuneiform na unang naimbento ng mga sinaunang tao sa Mesopotamia?
 - A. Umunlad ang sistema ng kanilang kalakalan sa mga karatig pook.
 - B. Natutunan rito ang paggawa ng kauna-unahang mapa sa buong daigdig.
 - C. Ito ang nagsilbing paraan ng mga sinaunang tao sa kanilang pagsusulat.
 - D. Natutunan ng mga sinaunang tao sa Mesopotamia ang pagsunod sa batas.
9. Ano ang pinatunayan ng pagtatayo ng mga natuklasang kalsada, sewerage system at iba pang uri ng istruktura sa matandang lungsod ng Mohenjo-Daro at Harappa?
 - A. Sumailalim ang lungsod sa tinatawag na urban city planning.
 - B. Sumailalim ang lungsod sa maayos na sistema ng agrikultura.
 - C. Sumailalim ang lungsod sa isang payak na pamumuhay lamang.
 - D. Sumailalim ang lungsod na itinayo sa isang may kapangyarihang nilalang.
10. Ang tanyag na Taj Mahal ay naging pamana ng alin sa mga nabanggit na kabihasnan?
 - A. Egypt
 - C. Mesopotamia
 - B. Indus
 - D. Tsino
11. Alin sa sumusunod na istruktura ang naitayo sa panahon ng dinastiyang Qin o Ch'in?
 - A. Ziggurat
 - C. Piramide
 - B. Great Wall
 - D. Templo

12. Ano ang tawag sa sistema ng pagsulat ng mga Egyptians na gumagamit ng pagsasagisag sa isang larawan na inuukit sa mga luwad at mga moog?
 - A. Alpabeto
 - B. Calligraphy
 - C. Cuneiform
 - D. Hieroglyphics
13. Sa anong bansa unang natutunan ang paraan ng pag-iembalsamo na tinatawag na mummification?
 - A. China
 - B. Egypt
 - C. India
 - D. Mesopotamia
14. Sa kasalukuyang panahon, paano natin pinapahalagahan ang mga pamana ng mga sinaunang kabihasnan?
 - A. Sa pamamagitan ng pagsasaulo sa kanilang mga nagawa.
 - B. Sa pamamagitan ng paggawa ng mga kahanga-hangang bagay
 - C. Sa pamamagitan ng paghahalintulad sa kanilang ambag sa kasalukuyan.
 - D. Sa pamamagitan ng paghanga at pagpapanatili sa kanilang mga pamana.
15. Paano nakatulong ang kalakalan sa pamumuhay ng mga tao sa sinaunang panahon?
 - A. Nakasalalay dito ang pag-unlad ng agrikultura.
 - B. Dito lamang nakadepende ang yaman ng bansa.
 - C. Natutugunan nito ang iba pang pangangailangan ng tao.
 - D. Nagkakaloob ito ng kaayusan at katahimikan ng lipunan.

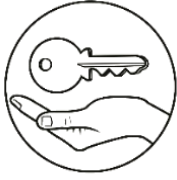

Karagdagang Gawain

Gawain 7: Kontribusyon Mo, Gamit Ko

Panuto: Sa sagutang papel, magtala ng mga bagay na naging kontribusyon ng sinaunang kabihasnan na puwedeng gamitin ng tao sa kasalukuyang kalagayan ayon sa sumusunod:

Tahanan	
Paaralan	
Komunidad	

Susi sa Pagwawasto

1. C	6. B	11. B
2. B	7. D	12. A
3. C	8. B	13. D
4. A	9. D	14. B
5. B	10. C	15. C

Subukin

Balikan	Gawain 1: Bakasin Mo
Mga Sinaunang Kabihasan	Lambak-ilog
Bansa kung saan ito matatagpuan	Iraq
Mesopotamia	Tigris-Euphrates
Egypt	Nile
China	Huang Ho
Indus	Mohenjo-Daro
	India

Tuklasin	Gawain 2: Ambag Mo
1. Ano ang ambag ng Mesopotamia sa larangan ng pagsulat at inhenyeriya? Ang ambag ng Mesopotamia sa larangan ng pagsulat ay cuneiform samantala sa inhenyeriya ay zigurat.	2. Ano ang ambag ng Indus sa larangan ng panitikan? Ang ambag ng Indus sa larangan ng panitikan ay Arthasasstra, Ayurveda, Ramayana at Mahabharata.
3. Ano ang ambag ng Tsino sa larangan ng astronomiya? Ang ambag ng Tsino sa larangan ng astronomiya ay star map, sundial, at water clock.	4. Ano ang kontribusyon ng Egypt sa larangan ng inhenyeriya? Ang kontribusyon ng Egypt sa larangan ng inhenyeriya ay pyramid.

Pagyamanin		Gawain 3: I-Tsart Mo kaya	
Sinaunang Kabihasnaan	Inhenyeriya	Matematika	Panitikan
		Larangan	
Mesopotamia	Zigurat	Sexagesimal system	Epic of Gilgamesh
Indus	Sewerage system	Decimal System Halaga ng pi (3.1416) Pamantayan ng bigat at sukat	Arthasasstra, Ayurveda, Ramayana at Mahabharata.
Tsino	Great Wall	abacus	I Ching at Bing Fa, Feng Shui
Egypt	Pyramid	geometry	Pagdiriwang na sagrado

Karagdagang Gawain Gawain 7: Kontribusyon Mo, Gamit Ko		
Tahanan	Pagbilang, pamantayan ng bigat at sukat, pamaypay at paying, kalendaryo	
Paaralan	Mapa, decimal system, abacus, wheelbarrow, geometry	
Komunidad	Mapa, paggamot at pagbubunot ng ngipin, chopsticks, pagdiriwang na sagrado	

Tayahin		
1. B	6. C	11. B
2. A	7. B	12. D
3. D	8. C	13. B
4. B	9. A	14. D
5. C	10. B	15. C

Isagawa Gawain 6: Pamana Ko		
Mga natanggap ng aming pamilya mula sa aming lolo't lola	Mga pwedeng ipamana sa akin ng aking mga magulang	Mga posibleng ipapamana ko sa mga magiging anak ko
Bahay, lupa, palayan, niyogan	Bahay, lupa, palayan	Bahay, lupa, alahas

Isaisip Gawain 5: Kuwento-Kuwenta!	
<p>Isang araw habang abala sa paggawa ng pyramid nadiskubre ang paggamit ng geometry. Nang biglang pumasok sa isipan kung anong araw na kaya pumasok ang kalendaryo. Mabuti na lang kunti lang nasugatan sa mga manggagawa kaya nakatulong ang medisina. Dahil dyan palaging ginagawa ang pagdiriwang na sagrado ng taga-Ehipto. Mula noon nagkaisa ang lahat na gamitin sa buhay ang kanilang mga natuklasan. At diyan nagtatapos ang ating kuwento.</p>	

Pagmamalin Gawain 4: Maglista Ka!	
Mga Kabihasnang Kontribusyon na ginagamit pa sa kasalukuyan	Mesopotamia
	Sexagesimal system
	Decimal system, halaga ng pi
	Indus
	Tsino
	Abacu, Chopstick, Magnetic compass, Seismograph, Wheel barrow, kalendaryo, pamaypay at payong
	Egypt
	Geometry, kalendaryo

Sanggunian

- Blando, Rosemarie C., Michael M. Mercado, Mark Alvin M. Cruz, Angelo C. Espiritu, Edna L. De Jesus, Asher H. Pasco, Rowel S. Padernal, Yorina C. Manalo, Kalenna Lorene S. Asis. 2014. *Kasaysayan ng Daigdig: Araling Panlipunan 8 – Modyul ng mag-aaral*. Pasig City, Philippines: Vibal Group Inc. and Department of Education-Instructional Materials Council Secretariat (DepEd-IMCS).
- Philippines. Department of Education. 1995. *Ang Simbahang Katoliko: isang makapangyarihang Institusyon sa Gitnang Panahon – Modyul 8*. Pasig City: Bureau of Secondary Education Project EASE.
- Philippines. Department of Education. 1995. *Panahon ng Eksplorasyon at Paglawak ng Teritoryo - Modyul 14*. Pasig City: Bureau of Secondary Education Project EASE.
- Philippines. Department of Education. 1995. *Sistemang Piyudal sa Gitnang Panahon sa Europa – Modyul 9*. Pasig City: Bureau of Secondary Education Project EASE.
- Philippines. Department of Education. 1995. *Labanan ng mga Bansa sa Daigdig (Una at Ikalawang Digmaang Pandaigdig) – Modyul 17*. Pasig City: Bureau of Secondary Education Project EASE.

Para sa mga katanungan o puna, sumulat o tumawag sa:

Department of Education - Bureau of Learning Resources (DepEd-BLR)

Ground Floor, Bonifacio Bldg., DepEd Complex
Meralco Avenue, Pasig City, Philippines 1600

Telefax: (632) 8634-1072; 8634-1054; 8631-4985

Email Address: blr.lrqad@deped.gov.ph * blr.lrpd@deped.gov.ph